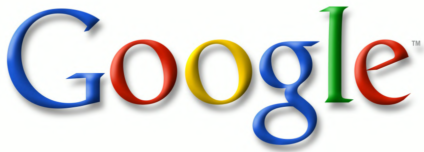
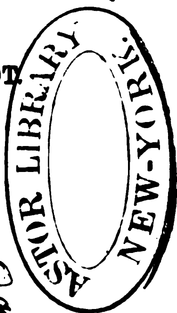

SMAADIGTE

AF

CHRISTIAN RICHARDT.

TREDIE OPLAG.

KJØBENHAVN.

FORLAGT AF DEN GYLDENDALSKE BOGHANDLING (F. HEGEL).

THIELES BOGTRYKKERI.

1861.

INDHOLD.

I.

Viser og Sange.

Danmark.

(Efter Krigen.)

Mit fagre Hjem, hvor Bølgen blaa
Har nynnet Takten for min Vugge!
Havfruer, som af Dybet dukke,
Vaarfriske Krands af Øer smaa!
Hvor er saa luunt at bygge Rede;
Hvor er saa blomsterblødt at træde,
Som paa din moderlige Jord!

Høistammet voxer Rosen ei,
Og Sydens Lilje mere pranger;
Men jeg er glad som Bøgens Sanger,
Naar kun jeg har min danske Mai.
Lad Andre være bedre vante!
Hvor Troskab er en Frilands-Plante,
Vil Friheds-Træet frodigt groe.

Og Fjeldets Sønner, de har vel
En Smule nærmere til Himlen,
Men Øiet møder Stjernevrimlen
Saa godt fra Slette som fra Fjeld;
Skyhimlen! det er vore Bjerge!
Og vore Høie er kun Dværge,
Men hver og en har Kjæmper gjemt.

Staa fast mit gamle danske Huus,
Hvis Væg den friske Laure klæder!
Sværdodden var en Lynafleder,
Dit søndre Taarn sank ei i Gruus;
Freds-Svalen hænger under Taget
Og qviddrer efter Tordenbraget:
Staa fast mit gamle danske Huus!

Nordens Eenhed.

(1852.)

Udbrændt er Baunernes blodige Flamme;
Hilsen er Blusset paa Fjeldenes Kamme,
Nu bryder Luren kun Hjordenes Fred;
Broen er lagt, men skal Buerne stande
Trygge mod Stormflodens truende Vande,
See da maae Folkene selv bygge med.

Først maa den Tanke, som Skjaldene svøbte,
Tanken, som Ungdommens Ypperste døbte,
Huses af Bonden som kjærkommen Gjæst;
Høit op paa Sætren og dybt ned i Dale
Sangen maa flagre fra Høiskolens Sale,
Saa kan vi slutte vor nordiske Fest.

Saa kan vi synge et Stev med hverandre,
Saa kan med Brødrene sammen vi vandre
Trøstig til Valen fra Tvedragtens Tid,
Op over Høien, hvor Stenene tynge,
Ned under Klinten, hvor Bølgerne synge
Drapet om Heltenes blodige Strid.

Sprænges maae Fordommes steenhaarde Vægge,
Førend de Strømme, som bære vor Snekke,
Frit kan i Folkenes Dyb flyde ned;
Sænkes maa Snekken fra Vandene høie
Trin efter Trin som ved Troldhættens Fløie,
— Da har vi vundet vort Maal og vort Med.

Studentersang.

Vi er et lystigt Folkefærd
Fra alle Verdens Kanter;
Vort Rige er saa noget nær
Et Bjerg af Folianter;
Men Ungdom gav os Indfødsret
Hvor Lykken slaaer sin Vinge,
Og hvor Druen voxer tæt,
Der samles vi paa Thinge.

En Verden, spændt i Snørebaand,
Os passer ikke ganske;
Der faaer man ingen Vennehaand,
Men kun en Vennehandske;
Der dyrker man en Poesi,
Som skjæres paa Maskine;
Kjærneu mangler indeni,
Og Hakkelsen er det Fine.

En Verden, hvor man ei kan see
For lutter Pengekister,
Den er et Ideal maaskee,
Men kun for en Filister;
Der brænder man Kamphin og Gas,
Men hvor er Solen henne!
Engen er kun Blegeplads,
Og Skoven er kun Brænde.

Men vi har Tro paa Solens Glands,
Naar blot vi see lidt Skygge,
Og vi tør trøstig binde Krands,
Før vi kan Huset bygge.
Om Verden var et Hav af Graad,
Sang vi dog glade Sange:
Haabet er en spinkel Baad,
Men den kan rumme Mange!

For Sverrig og Norge.

(1860.)

En Skaal for det blinkende Søernes Baand,
Som folder sig om Sverriges Skulder;
For Staalet, som fra Dybet voxer Helten i Haand,
For Sangen, som med Fosserne ruller;
Og er der lidt vel Pynteligt ved Gosserne der:
Det kommer af de nysselige Birketræer!
Svensken er os god,
Med ham vi blanded Blod;
Sverrig har vi kjært,
Thi længe har vi lært,
For »sanning och rätt«
Bliver Armen ikke træt,
Og Hjertet har Brodersind mod Danmark.

En Skaal for den mægtige Høienlofts-Hal,
Med Sneflokker tavlet og tjældet,
Hvor Nordlyset tænder i Tusindetal
Med Julelys Granerne paa Fjeldet!
Og er der lidt Stikkent ved Gutterne der:
Det kommer af de mange, mange Naaletræer!
Norsken ér os god,
Med ham vi blanded Blod;
Norge har vi kjært,
Thi længe har vi lært,
At fjeldbunden Mand
Har ei trælbunden Stand,
Men Frihed og Brodersind mod Danmark.

En Skaal for de Roser bag Klitternes Rad,
Som luunt mellem Lyngen sig dølger;
En Skaal for hvert gyngende Aakandeblad,
Tilankers i Østersøens Bølger,
Og er der lidt Mageligt ved Svendene her:
Det kommer af de skyggefulde Bøgetræer!
Danmark er vor Moer,
Vór egen dyre Jord!
Sjælen i vor Røst,
Og Slaget i vort Bryst!

Og sneer det med Fjender,
Saa tøer det med Blod,
Saatidt det gjælder Kampen for Danmark.

Ja, vel er der langt fra Studenternes Bord
Til Fyrsternes kongelige Taffel,
Og vel er der langt til et seirende Nord,
Og Treforken er kun en Gaffel, —
Men dog skal der tændes en lysere Dag,
Da Kattegat skal lystre det nordiske Flag!
Vi er kun en Flok,
Men Folket kommer nok;
Derfor kun paa Vagt,
Og altid uforsagt!
Og Skaal for de To
Bag den gyngende Bro,
Med dem vil vi kæmpe og seire!

For Kvinden.

Vi sang saa høit om Nordens Taarne trende;
Syng nu om Nordens Kvinder, syng om hende,
Hvis Arm var Barnets Vugge,
Hvis Favn var Drengens Borg,
Hvis Øie var et Havdyb
For al hans Hjertesorg!
Moders Smiil var min første Gave,
Hendes Blik lærte mig at stave
Kjærlighed.

Syng høit om Nordens Kvinder, syng om hende,
Som bedst forstaaer din Arnes Ild at tænde;
Den Viv, som duger Bordet
Med rene Tankers Snee,
Som gjør din Glæde dobbelt
Og halv din værste Vee:
Hendes Haand spandt din bedste Lykke,
Du og Hun dele Sol og Skygge,
Haand i Haand.

Ja syng om Nordens Kvinder, syng om hende,
Som bedst forstaaer en Seierskrands at binde;
Som sømmer gyldne Sømme
Om Ungersvendens Flag,
Som fletter vore Drømme
Med Sol og Sommerdag;
Hendes Kind rødmer dig imøde,
Hendes Røst kalder fra de Døde
Haab og Mod.

Om Hende sang Alverdens Sagn og Skrifter,
Thi Hun var Helt for tusinde Bedrifter;
Ja Ungersvendens Villie
Er Nordens faste Muur,
Saalænge som hans Hjerte
Er hendes Jomfrubuur!
Der hun boer, hvor om lyse Tanker
Længsel snoer lønligt sine Ranker,
Der hun boer!

Bálvise.

Mens Blomsterflokken sover sødt,
Saa gaaer det vildt men lystigt:
Saa holder Skoven Vinterbal,
Og Stormen tuder trøstigt;
Og Løvet dandser Tarantel,
Mens Træer og Buske neie —
Til Storken klapper Ballet af,
Og Stormen selv maa feie.

Og hvad bestille Bølgerne,
Naar Solens stærke Landse
Har jaget Fjenden vildt paa Flugt?
De synge og de dandse!

De hoppe og de gynge sig,
De tumle sig i Valsen,
Selv om en Flaade eller to
De maatte faae paa Halsen.

Og Nattens høie Stjernechor
Opføre Contradandsen:
Der faldt et Par! og nok et Par!
De tabte nok Ballancen;
Engang de var i Cotillon,
Saturn gik af med Ringen;
Og Kurven fik den største Bjørn,
Men viser den til Ingen.

See Ballets Dronning er vor Jord;
Hun længes ei at sove,
Hun dandser i sit sølvblaa Flor
Med Skærf af grønne Skove;
Med Blomsterscepter i sin Haand
Med takket Snefjelds Krone,
Hun svæver altid ung og skjøn
Om Solens høie Throne.

Ja det er tydeligt, saasnart
Man bruger sine Sandser,
At Alt paa Jord, at Jorden selv,
At al Naturen dandser!
Saa følger da Naturens Bud
Og lader Gulvet gynge, —
Det gaaer aldeles ikke an
At sidde her og synge!

Reiseeang.

(Til Upsalatoget 1856.)

Paa mægtige Vinger mod Norden det gaaer,
Og det er en Reise fra Vaar og til Vaar:
Fra Bøgenes Skjærm, fra Konvallernes Flok,
Til Birken, den Jomfru med flagrende Lok.

Didhen, hvor med Haabet vi styrede kjækt:
Fra Slægt og fra Venner til Venner og Slægt!
Fra Hverdagens taagede, tyngede Gang
Til Flugt over Fjeldet, til Solskin og Sang!

Vor Bog lod vi ligge, men Uglen er med,
Hun følger Studenten fra Sted og til Sted!
Og med os er Musernes venlige Krands,
Thi vi er Studenter tillands og tilvands.

Saa bær os o »Hekla» fra Kyst og til Kyst:
Din Ild det er Ungdommens Længsel og Lyst,
Din Lava de Toner, der rulle mod Land,
De fostre Kjærminder paa fremmede Strand.

Og Tonen er Tankens bevingede Tolk,
Og Tanken er Hilsen fra Folk og til Folk,
Og Hilsen er Pantet paa Brødrenes Pagt,
Og Pagten er Fremtidens sikkreste Vagt!

Om Gud giver Lykke, da brister det ei,
Da grønnes for Norden den feireste Mai:
Ja Gud give Lykke, saa fremad det gaaer
For Bøgen og Birken til lysere Vaar!

Studentervise.

(Ved C. Plougs Studenterjubilæum.)

Vi Studenter har en Skik:
Naar vi længe har kukeluret
Og med længselsfulde Blik
Stirret ud gjennem Buret,
Pakke vi sammen vor Viisdom med Mere
Og den til Bloksbjerg i Hast adressere,
Flokkes med Brødre og salte paa Trods
Verden til den smager os.

Vi Studenter har en Tro
Og et mægtigt tonende Løsen:
Vi er Eet med dem, der boe
Ved Mälaren og Mjøsen.
Enten man snurrer paa Normannamaalet,
Eller det runger som Klangen af Staalet,
Eller man traver et ordentligt Dansk,
Det er lige Indenlandsk!

Vi Studenter har et Held:
Det er det, at vi kun er unge;
Friheds klare Kildevæld
Kan vi høre sjunge;
Hvordan det ledes maae Andre forsvare,
Men, at det sprudler, vil vi tage vare!
»Ingen maa udjage Hunde deri!«
Vi er selv vort Politi.

Vi Studenter har en Ven,
Som os aldrig nogentid sviger,
Som staaer Vagt med Mund og Pen
Om Ideernes Riger;
Han stod ved Roer, naar vi styred mod Norden,
Han var vor Thor, naar vi trængte til Torden,
Han blæste Luren, naar Vægterne sov —
Kjender I saa Carl Ploug!

Filistervise.

(Ved C. Hostrups Bortreise.)

Fryd dig, du tro Filisterflok:
Hostrup, den gamle Urostifter,
Flygter nu over Steen og Stok,
Han, med samt sine samlede Skrifter!
Snart er paa Porten
Han, som har klædt os af til Skjorten,
Han, som var Speider i vor Leir:
Vi har vundet en glimrende Seir,
Meer end een! ja ti, tolv, tretten, fjorten!

Nu kan vi atter aande frit,
Vi, som er kjækkest med en Snitser,
Vi det Solides faste Stakit
Og vi Samfundets høieste Spidser;

Hille den Slemme!
Nu kan vi sidde luunt herhjemme,
Bænkes i Sophahjørnet blødt,
Mens Maskinen, den snurrer saa sødt
Med sin Ingen fornærmende Stemme.

Hostrup, han var saa ondskabsfuld;
Nu vil vi tage vor Opreisning!
Blæse med Poesiens Guld;
Vi har Tanker med Messing-Gesveisning!
Skummer da Fløden!
Iler som altid kjækt i Døden,
Hvergang det gjælder Øl og Mad:
Vi vil ikke erobre en Stad —
Nei, vort Løsen er: Meer Smør i Grøden!

For Danmark.

(Foraaret 1857.)

O Danmark i Din Kappe blaa,
Den folderige, bløde!
En skovgrøn Kjortel har Du paa,
I Brystet Roser røde!
Dit Hjerte banker dog saa tungt;
Hvor tør Du klæde Dig saa ungt,
Vor gamle, kjære Moder!

Ja gammmel est Du Moder kjær,
Men gammel og Din Fjende!
De tusind Aar han var Dig nær,
Saa nær som dennesinde;
Men ung som Bøgens friske Glands
Er om Din Pande Ærens Krands
Fra Idsted brune Hede.

Og vil vor Fjendes Tungemaal
Sig rangle om vor Have,
Da har vi Kæmpevisens Staal,
Vor bedste Fædregave!
Men kommer han med Mænd og Sværd,
Vil Gud, saa skal han tøve her,
Til han staaer op af Grave!

O Danmark! dølg da ei din Pragt
Og ei de Roser røde!
Men smyk dig kun i Sommerdragt,
Den folderige, bløde!
Og vift med Bøgens grønne Slør
Til Nordens Mænd og Nordens Møer
En Hilsen over Sundet!

Ved en Skoleskovtour.

Om Du vil være stærk og fri,
Skal Du Dig dygtig sole,
Og aarlig tage Timer i
Naturens grønne Skole!
Syng op med Skovens Fuglehær!
Spring ud omkap med Løvet!
Og lad saa Fileværkets Træer
Beholde Skolestøvet!

Vor Gaard er selv et Fileværk.
Hvor vi skal slibes blanke,
Hvor boglig Kunst og Stileværk
Skal skjærpe Sands og Tanke,
Hvor Tid og Flid maae Slag paa Slag
Mod Møllehjulet skylle —
Men hvor en Skovtour som idag
Er Vand paa Skolens Mølle!

Nu vil vi hjem og male fort
Og bruge vore Dage:
Vor Kunst er lang og Livet kort,
Og vi har langt tilbage!
Endnu et Blik paa Blomst og Blad,
Og lad saa Vognen rulle:
Nu kan vi Skoven udenad,
Og det var det vi skulde!

Markedsvise.

(Marts 1858.)

I Europa, i Europa er der Marked,
Man bliver puffet, man bliver sparket;
Rusland indbyder Herrer og Damer
Til sine tyrkiske og norske Panoramer,
Og der er Kraftprøver rundt i alle Gange,
Men af Kræfter er der ikke saa mange!

Og histhenne, hvor Saamange staae og glane,
Er den berømte franske Skydebane:
Mens Napóleon er i Live,
Har han tilbudt selv at være Skive!
— Men Kong Bomba forestaaer Menageriet:
Det er hans egne Undersaatter der er i'et.

Her tilhøire gi'er de engelske Beridere
Forestillinger indtil videre;
Og de ride ganske godt forresten,

Skjøndt forleden faldt Lord Palmerston af Hesten
Men det skete ved en vanskelig Manøvre
I Pantomimen: De italienske Røvere!

Hvor den schwårz-roth-goldne Fane throner,
Der har Tydskeren en Gynge med Balloner;
Først serverer han under Spøg og Skjemten
Lidt Vienerkage fra 1815,
Saa han raaber freidig ud i Klyngen,
Værsgo Hr. Sørensen, kom og gaa i Gyngen!

Der er længe til Markedet er omme;
Nu har Hannover begyndt at slaae paa Tromme;
Og et begeistret Publikum er smeltet
Ved Slesvig-Holsteins Tyrolersang i Teltet:
Deutschland, guck, guck, guck in meine treue Seele!
Ich liebe nimmer, nimmer Hr. von Scheele.

Ja Europa, ja Europa holder Marked,
Man bliver puffet, man bliver sparket;
Men Entreprisen i de mange smaa Butikker
Den skal ikke være saa aldeles sikker;
For de fem store Kunstnere paa Pladsen,
De er nok enige om at dele Kassen!

Fest-Cantate.

(Ved P. Heises Bortreise: afsunget i Studenter-Sangforeningen.)

Chor.

Lyttende Studenterflok,
I som applauderede,
Naar et lystigt Melodram
Bruste fra Klaveret,
Vær forstemt som Jert Klaveer:
Han vil ikke spille meer,
Han vil til at reise!
Tænker paa
I Russer smaa,
Hvad var I uden Heise!

Syngende Studenterflok
Med og uden Briller,
Med og uden Smørrelse,
Med og uden Triller,
Styrter Jer i Taarebad:
Han, hvis Stok I lystred glad,

Han vil til at reise!
I kan gaae
Tilnød til h —
Men ikke meer til Heise!

Melodrama.

Men Du o Ven, som lægger Sceptret ned,
Hvormed Du fægted høit i Luftens Rige,
At ingen Tonetyve skulde snige
Sig opad Melodiens lette Stige,
Og bryde Harmoniens høie Fred;
Du som vil gaae
Ad blanke Skinner
Til Byen med de store, gamle Minder:
Glem ei de smaa,
De smaa fra Ungdomstiden,
Som den kun har, som ikke fødes siden!
Naar hist en Drengestemme skarp
Ta'er flittig paa med Arbe, Mirbe, Marb,
Saa glem ei Klangen
Af Studentersangen!
Glem ei Tenorerne, de liflig summende,
Og ikke Basserne, de trolig brummende!
Glem ikke dem, som selv i feirest Vaar
Har trøstigt jublet: »Det er Efteraar!«

Solo.

I Sorø Lund
Der skal Du vandre
Ved Aftenstund,
Og lytte til
Bøgenes hviskende
Strengespil
Og ret forstaae
Skovenes vingede
Fløiter smaa.

Paa Sorø Sø
Der skal Du gynge
Ved sivgroet Ø,
Og lytte til
Bølgernes bævende
Harpespil,
Og ret forstaae
Havfruens Sang
Fra det dybe Blaa.

Ja Guds Natur,
Det er dog Tonernes
Aabne Buur!

Saa fang dem snildt!
Stæk ikke Vingen!
Tæm dem mildt!
Og En, To, Tre —
Er de Romancer,
Skal Du see!

Qvartet.

Og pipper eensom en fattig Fugl:
Det er Efteraar!
Er Nattergalens grønne Skjul
Kun Stormenes Orgelpibe huul,
Saa er det trist,
Men ikke hist
Hos Sorøs Organist!
Saa sidder Du luunt i panelede Stuer,
Bekrandset af hundrede Frøkner og Fruer,
Og nipper iblandt til de funklende Druer,
Og fylder Papiret med Prikker og Buer,
Og saa faaer Du Brev fra frankerende Venner,
Og jævnlig fra Folk, som Du slet ikke kjender!
Og Borgeren skikker Dig slagtede Ænder!
Og Du faaer Kritiker fra agtede Hænder!

Kvad.

Thi aldrig maa Du hænge
Din Lyre hen:
Du tærer Holbergs Penge,
Husk det min Ven!
Hans Minde, det skal give
Dig Viddets Blus —
Men Du maa aldrig blive
Jeronimus!

Og skriv os saa et Sangspil,
Heel frydeligt,
Thi saadant er der Trang til,
Betydeligt!
Ja slaa kun dine Strenge
Med Klem og Fynd, —
Men slaa ei dine Drenge,
For det var Synd!

Danmarks Frihed.

(Den 5. Juni 1860.)

Frihed! Du Nordens kjække Mø,
Badet i Blod, kun ei i Taarer,
Født paa den grønne, gyngende Sø,
Og med Malm i de svulmende Aarer:
Solbruun om Kinden,
Vild som en Bjørn og let som Hinden,
Sad du ved Strand med Muslingkrands
Og sang Takten til Sværdenes Dands,
Og lod Lokkerne flagre for Vinden.

Munkene traadte Kirkesti,
Snart kunde Kæmpen Korset finde;
Da var din Enevælde forbi,
Du blev buret i Klosteret inde.

Brynjen du sprængte,
Sløret du tog og Spydet slængte;
Flittig du bad din Rosenkrands,
Og dit Øie fik mildere Glands;
Men paa henfarne Tider du tænkte.

Tugtet og tæmmet fløi du ud;
Det var et Skær af Fremtids Morgen!
Borgherren tog dig til sin Brud,
Du blev Frue, men Frue paa Borgen!
Forrest af Alle
Red du i Skovens lyse Sale,
Jog med din Falk ved det blaanende Hav;
Men en Hyttedør var dig for lav,
Og en Borgermands Trapper for smalle.

Vingede Frihed! lange Aar
Pynted man dig med Fløil og Flitter;
Tæmme du var i Kongens Gaard,
Men en Fange bag gyldene Gitter.
Lønlig og stille
Sneg du dig til de Unges Gilde,
Nynned ved Strand din Barndoms Sang:
Da sprang Kongsporten op, saa det klang
Gjennem Krigslarmens Dønninger vilde.

Gjenfødte Frihed! Du som nys
Vaagned ved Danmarks Moderhjerte,
Vaktes som Rosen ved Vaarsolens Kys,
Kom og deel hendes Fryd, hendes Smerte!
Styrk hende atter!
Tag hendes Aag, naar Byrden matter!
Læg dine unge Skuldre til!
Da forynges og seire hun vil,
Hun og Du, hendes gjenfundne Datter!

C. M. Wengel.

(Den 28. Sept. 1859.)

Før Skoven tog sin Vinterdragt,
Før Snee blev om Din Isse lagt,
Du kom i hvide Klæder!
Ak, Skoven den har Krandse nok:
Dem rækker Dig en Venneflok,
Mens mangt et Øie græder.

Thi trofast var Du mod din Ven,
Og glad og gjerne gav Du hen
Hvad Smiil Du fik i Eie;
Og uden Larm, men dog til Fryd,
Som Kilden med sin sagte Lyd,
Du vandred dine Veie.

Og Kilden i det tause Krat,
Den synger nu ved Dag og Nat
Veemodelig dit Minde;
Som den din Aand sin Støvvold brød,
Og den skal gjennem Grav og Død
I Naadens Hav udrinde.

Nordens Kirke.

(Ved Kirkemødet 1857.)

Jeg veed en gammel Kirke — dens Taarne er tre —
Ombrust af Havets rullende Torden,
Snart staaer den mellem Blomster, snart staaer den i Snee,
Dens Navn det er Kirken i Norden!
Ansgar har den bygget; med Blod er den kjøbt;
Til den blev jeg baaren, i den er jeg døbt,
Fra den skal jeg sænkes i Jorden.

Det Taarn imod Syd staaer i Bøgenes Ly,
Og Kingo gav Sangværket Tone;
Og Taarnet mod Vester har Guldspir i Sky,
Det smedded Sanct Olaf af sin Krone;
Men Taarnet i Øst stander Broderen nær,
Der hænger Gustav Adolfs korsdannede Sværd,
Som splintred den romerske Trone.

Og vel er Kirkens Væg baade gammel og svag
Og haver saamangen en Fure,
Men Han, som er Herre over Tordenens Brag,
Han leder og Lynet fra dens Mure;
Han reiser sine Taarne med Klokker i Sky,
Han aabner sine Haller for den Trætte til Ly,
Han selv er sin Kirkes gode Kure!

II.

Blandede Digte.

Ved Løvspring.

Hvor Skoven dog er ung og frisk!
See, Bøgen dækker op sin Disk
Med grønne Kræmmerhuse;
Det unge Krat
Har Fjer i Hat,
Og alle Bække bruse.

Skovbunden blinker blaat og hvidt,
Hvor Bien gjør en vims Visit
Hos Myren og hos Billen;
Og Sivet staaer
Og neier for
Sin unge Moder, Kilden.

Mariehøns i broget Ham
Sig sole hos en Hanekam,
Som de var i Familie;
I Dalens Ly
Fremtitter bly
Den søde Klokke-Lilie.

Og hist den alleryngste Snegl
Forsøger sig for fulde Seil,
Men krybe kan han ikke;
Det er for svært!
Han har kun lært
Det første Tag: at ligge.

Kun Bregnen staaer endnu forknyt,
Og krænger sine Vifter blødt,
Og synes fast at sove;
Den tænker paa
De Tider graae,
Da Bregnerne var Skove.

Og Egen trodser Vaarens Værk,
Og strækker sig saa muskelstærk,
Og veier sine Kræfter:
Smaae Bøgeskud
Spring I kun ud!
Jeg kommer lidt bagefter!

Med Fuglesangen gaaer det smaat,
Men Gjøgen i sit grønne Slot
Er kommen paa sin Hylde;

Utrættelig
Hun, øver sig
Som Skovenes Sibylle.

Ja Alt er nyt og frisk og ungt!
Og hvem kan aande vintertungt
I disse lyse Telte,
Hvor Haabet staaer
Med Krands om Haar
Og broget Blomsterbelte!

Den Lovende.

Han var saa ung og modig,
Med Tro paa sig selv;
Hans Haab var en skummende,
Foraarsfreidig Elv.

Og alle Folk, de hviskede:
Hvor Han dog er lovende!
Det klang i hans Øre
Som Fuglesang i Skovene.

Og Nabo og Gjenbo
Gav Ham gjerne Prisen:
Han bliver til Noget!
Han kommer i Avisen!

Saa vilde han plukke
Den Krands, der var spaaet;
Han vilde være Ax,
Da han næppe var saaet.

Saa blev han til Noget,
Kun i Ingenting stor,
Noget af alt det Lidet,
Man kan blive paa Jord.

Og hvergang de hviskede:
Hvor Han dog var lovende!
Det klang i hans Øre
Som Øxehug i Skovene.

Ak, da han vandred did,
Hvor Natten er lang,
Da kom han i Avisen:
Det var den første Gang.

Til Vedbenden.

Vedbend fra den grønne Skov,
Aldrig rørt af Sax og Spade,
Giv mig dine sidste Skud,
Med de friske, blanke Blade!
Jeg vil flette dem i Krands
Mellem blaae og hvide Klokker,
Til et simpelt Diadem
Om min Dronnings lyse Lokker.

Du og hun, I passe godt:
Vaar og Høst hun er den samme!
Den Natur, som fostred Dig,
Den var ogsaa hendes Amme!
Og hun klynger sig som Du
Til det Land, hvor hun er baaren!
Og naar Frosten ligger tung,
Tro som Du hun venter Vaaren!

Derfor Du, o Vedbendblad,
Kun af Sol og Dug beskrevet,
Taler tyst, men inderlig,
Om den Vaar, vi sammen leved!
Men, naar seent engang i Høst
Træt du falder fra din Ranke,
Veed hun dog: hun skilles ei,
Kan ei skilles fra min Tanke.

Vuggevise.

Sov mit Barn, sov længe.
Jeg rører Vuggens Gænge,
Vifter Fluen fra din Kind,
Kalder Drømmen til dit Sind;
Sov mit Barn, sov længe!

Frodig som en Ranke
Du voxer for min Tanke,
Voxer fra din Moders Arm
Ud i Verdens vilde Larm,
Frodig som en Ranke.

Glem dog ei din Vugge,
Og ei din Moders Sukke!
Voxer du fra Barnekaar,
Glem dog ei dit Fadervor,
Glem dog ei din Vugge!

Lykkens Roser røde
Kun mellem Torne gløde;
Tornen tager jeg for mig,
Rosen gjemmer jeg til dig:
Lykkens Roser røde!

Vaagn med Smiil om Munden,
Saa fro som Fugl i Lunden!
Reden din er luun og blød:
Moderfavn og Moderskjød;
Vaagn med Smiil om Munden!

Paa Concerten.

Træd ind min lille jydske Cousine,
Iaften maa jeg være Vært!
Jeg seer det paa din spørgende Mine:
Det er første Gang Du er paa Concert;
Nu sætter jeg mig her ved din Side,
Som ovre i Præstegaarden tidt,
Og saa skal Du faae Alting at vide,
Naar Du bare vil spørge mig lidt!
Du forvirres da vel ikke
Af de kjøbenhavnske Blikke,
Eller blændes Du af Lysenes Glands?
Er Du virkelig saa bange
For Studenternes Sange,
Eller har Du kun for Hedelærken Sands?
Længes Du efter din lyngbrune Hede,
Hvor de blegrøde Lyngklokker groe? —

Lille Anine, slaa Dig til Ro,
Gjør ikke vore Sangere vrede!

Nu strømmer det med Eet gjennem Salen
I mægtige, brusende Fald,
Og der er ikke længere Talen
Om det sidste, fortryllende Bal;
Hver Tone sig styrter forvoven
I Ringdands med Kraft og med Ild,
Saa Fuglene derude i Skoven
Skulde lytte forundred dertil;
Hør, nu kommer Folkevisen!
Den maa næsten vinde Prisen,
Den er slet ingen brusende Elv;
Nei, den gaaer saa jævn, beskeden,
Som en Strømpemand paa Heden:
Den er ligesaa jydsk som Du selv!
Kjære Anine, lad Andre nu lytte —
Denne Vise, den gjør mig saa blød!
Har Du glemt, hvor alvorlig den lød
I Hedebondens lyngtakte Hytte?

"Kan Du huske Anine, kan Du huske
Den Aften, jeg skulde reise bort:

Sancthansormen lyste mellem Buske,
Jordens skjønneste Hjem, det var vort;
Jeg sagde Dig farvel uden Ende,
Og bad Dig ikke glemme din Ven,
Og langtborte kunde jeg kjende
Din sneehvide Kjole igjen!
Da fornam jeg Savnets Smerte,
Da fornam jeg i mit Hjerte,
At, hvor langt jeg i Verden drog ud:
Kom jeg dog fra Dig og dine
Brune Øine, min Anine,
Kun et eneste Pileskud!
Svar mig, min Hemmelighed kjender Du næsten,
Lad din kjære lille Haand være Bud!
Du vil virkelig være min Brud?
— Ja, skal vi saa reise over til Præsten!

Tulte.

Tulte var en Høne,
Saa skjøn saa skjøn af Krop:
Sorte Fjer med søgrønt Stænk
Og sneehvid Hovedtop,

Naar et Æg hun havde lagt,
Forkyndte hun det lydt;
Alle maatte høre
Det vigtige Nyt.

Ægget var saa stort og rundt,
Og Smagen underfuld;
Hviden som Silke
Og Blommen som Guld.

Fjernt, paa Japan gav hun
Sit første spæde Kluk;
Derovre var hun født,
Men paa Sjælland blev hun skruk.

Paa en Pind af Bambus
Hendes Moder havde siddet,
Til hun blev en skjønne Dag
Strangulert og spiddet.

Saadan er nu Landets Skik,
Og Tulte var et Barn;
Dog, skjøndt ung og ganske guul,
Ei ganske uerfaren.

Seilklar laa i Havnen
Den gode danske Brig;
Vips var Tulte der ombord,
Til Sjællands Ø hun gik.

Her kom hun i Gaarde,
Og her blev hun sit Kjøns
Ære og Stolthed
Blandt alle Egnens Høns.

Hanen var Chineser
Og Noget af en Laban;
Beiled strax til Tulte,
Fordi hun var fra Japan.

»Jeg er født derovre,
Hvor Palmerne groe!
Vi er i Familie,
Vi passe, vi To!

Rødøiet er hveranden Høne
Af Længsel efter mig!
Siig nu, om Du vil ha'e mig,
Ja eller Nei?«

Tulte sagde Ingenting,
Hun saae han var en Laps,
Hakked ham saa med Næb og Kløer;
Det var saa beesk en Snaps.

Alt hvad han gjorde Hanebeen
Med dristige Sving, —
Alt hvad han bandte og galte —
Det hjalp ham Ingenting.

— Tulte gik saa eensom
I Pilenes Ly;
Da klang fra det Fjerne
Et sødt Kykleky.

Det var ingen Chineser,
Det hørte hun strax;
Den Hane var nok
Af en anden Slags!

Beskeden, fra en Mødding,
Han sendte sine Suk;
Tulte blev saa underlig,
Hun svarte med et Kluk.

Da viste sig den Riddersmand
Med Sporer paa sin Hæl;
Tulte blev saa underlig,
Hun kjendte sig ikke selv.

»Det var dog mærkværdigt
Saa han kunde gale!
Sikken en Røst!
Og sikken en Hale!«

Bryllup inden Aften,
Det var en afgjort Sag;
Hanen stod paa eet Been
Den hele lange Dag.

— Nu er Tulte Oldemoer,
Og hver en artig Kylling
Viser hende dyb Respekt
Og kaglende Hylding.

Nu er Tulte Dronning,
Og overalt hun agtes:
Der maatte være Hungersnød,
Om Tulte skulde slagtes!

Efter Stormen.

Nu ligger Du ramt, Du stolte Bøg!
Og husvild flagrer den flinke Gjøg,
Som før sad luunt inden Grene;
Nu ligger Du ramt med spaltet Bryst!
Før Stormen skover sin gule Høst,
Den meiede Dig alene.

Jeg saae Dig i Mai, da Du sprang ud,
Med flimrende Duun og lyse Skud,
Som Frosten ei kunde lukke;
Ved Kvæld var Bladet i Knop indsvøbt,
Om Natten blev det i Duggen døbt,
Ved Morgen sprang det af Vugge.

En eneste Nat gjorde Knop til Blad,
En eneste Nat har nu splintret ad

Din trinde, mægtige Stamme!
Din Krone slæber i Slud og Støv,
Og Hjorten vrager dit runkne Løv,
Du er dømt til Baal og Flamme.

Men naar til Vinter vort Arnested
Du giver Tunger at tale med,
Som høit for Stormene lue:
Da skal Du selv, mit eget Træ,
Min Vandrings Hvile, mit Sommerlæ,
Jage Vinteren af min Stue!

Tonerne.

Toner, søde Toner, svulmende Chor,
I gaae Bud mellem Himmel og Jord!
Trofaste Venner i Sorg og Lyst,
I gaae Bud mellem Bryst og Bryst!
I kan mildne
Graad paa min Kind,
I kan ildne
Sol i mit Sind.

Toner, stærke Toner, vingede Slægt,
Aldrig tynget af Tankernes Vægt!
Fuglenes Frænder, som flagre mod Sky,
Mødes og skilles og mødes paany!
Ordet maa klyve
Saa møisomt op:
I kan flyve
Mod Stjernetop.

Toner, rene Toner, hellige Vagt.
Styrkende Strømme med luttrende Magt!
Tordnende Skarer med straffende Røst,
Dalende Duer med svalende Trøst:
Kom, naar det skumrer
Engang i Kveld!
Syng, naar jeg slumrer,
Et mildt Farvel!

I Kirken.

See Kirken er pyntet inden og uden;
Nu holder Han Bryllup, men jeg er ikke Bruden.

Nei Bruden sidder med Krands og Slør;
Jeg skjuler mig tavs ved Kirkens Dør.

Hun sidder hos Ham i Prunk og Stads,
Ved Fattigblokken har jeg min Plads.

Og Præsten ham spørger: Har i Verden vide
Kun hende Du fæstet, som knæler ved din Side?

Men jeg spørger Alle, som er til Bryllup buden,
Og jeg spørger Præsten, og jeg spørger Bruden:

Hvad skal til at fæste, hvad skal til at binde
To til hinanden, Mand til Kvinde!

Skal der Guld om en Finger? Og Jaord i Hjemmet?
Skal der lyses i Kirken? Er hun ellers ham fremmed?

O Guldet om Fingeren kun kort skulde gløde,
Om ei der var Flamme i Hændernes Møde!

Og Jaord i Hjemmet et Nei skulde føde,
Om ei der var Jaord i Læbernes Møde!

Og heller maatte Præsten lyse for Døde,
Om Samfund ei lyste fra Øinenes Møde!

Ja han, som vies i denne Stund,
Har fæstet mig baade med Haand og Mund.

Han fæstede mig ved Maanens Skin,
Saa varmt da blussed min unge Kind.

Nu brænder Solen saa mangefold,
Min unge Kind er saa nattekold.

Ja han, som vies i denne Stund,
Har fæstet mig baade med Haand og Mund.

Men det skal Ingen i Verden vide,
Ei hun, som gaaer ved hans høire Side.

Lad dem kun vandre af Kirken ud,
Brudgommen og hans unge Brud!

Til Kirkegaardsporten følger jeg dem,
Herinde, herinde har jeg mit Hjem.

Fuglekvidder.

Kvivit, Kvivit!
I Bøgenes Skygge
Vi Smaafugle bygge
Og kviddre saa glad;
Med Sol er vi oppe,
Med Solen vi hoppe
Fra Blad og til Blad;
Og trøstig vi synge,
Mens Vindene gynge
Vor luftige Stad.

Kvivit, Kvivit!
O kom Du, som vanker
I sorgfulde Tanker
Vor Glæde saa nær!

Og bort skal vi sjunge
Det Mørke, det Tunge,
Og Sukkenes Hær!
Forsøde din Slummer
Og løfte din Kummer,
Saa smaae som vi er.

Kvivit, Kvivit!
Ja, er Du bedrøvet,
Saa kom under Løvet
Og luk ei dit Bryst!
Thi Skoven har Hjerte
For Menneskers Smerte!
Og Skoven har Trøst;
Den kvæger og svaler,
Og dulmende taler
Smaafuglenes Røst.

Paa Castelsveien.

Hvor Sneen slaaer en takket Bord
Om Sundets staalgraa Silke,
Og Maagen seiler let og frit,
Mens Rimen tegner fiint og hvidt
De allermindste Stilke;
Hvor Fuglesang og Bølgeskvulp
Kappes ved Sommerstranden:
Der hilse tvende Sygehjem
Saa alvorsfuldt hinanden.

De Blindes Hjem, de Døves Hjem,
Hvor sørgelige Navne!
Hvad maae de ikke bede om,
Og længes mod og lede om,
Og sukke for og savne!
De Blindes Hjem, de Stummes Hjem,
Det mørke og det tause!
En evig Nattetime hist,
Og her en evig Pause.

Ak ham, hvis Øies Lys er slukt,
Som har hørt op at haabe,
Ham glæder ikke Solens Glands,
Og ikke Vaarens Blomsterkrands
Om Sundets sølvblaa Kaabe;
Og ham, hvis Læbe kun er Laas
For Tankens stille Fanger,
Ham fryder ikke Bølgens Bruus
Og ikke Løvets Sanger.

Men, ringer ingen Klokkeklang
Den tause Skare sammen,
Dog gaae de ei Guds Huus forbi,
Og Ordet træder sig en Sti,
Fast Ingen svarer Amen;
De høre ikke Tordnens Brag,
Fornemme dog saa nøie
Naturens tyste Hjerteslag
Og Røsten fra det Høie.

Og mens den Blindes sikkre Haand
De vege Vidier fletter,
Saa holder Tanken Nattevagt
Og fletter Lys og Stjernepragt
I disse dybe Nætter;

Og Tonevældet ruller frem
Fra dobbelt søde Strenge;
Da vugger sig hans Fattigdom
Paa Kjærlighedens Gænge.

Men Du, som her kan færdes glad,
Med aabent, lyttende Øre,
Hvis Øies Sø er ei lagt til,
Hvis Læbe fik et Strengespil,
Som Tanken frit kan røre:
Gaa ikke blind og døv forbi
De Hjælpeløses Havne,
Thi Du fik ganske uforskyldt
Hvad de med Suk maae savne!

Paa Badehuset.

Her er den allersolideste Cursal:
Styrkende Strømme for Legem og Aand;
Her har Du og en moderne Figursal:
Levende Modeller for Kunstnerens Haand!
Her kan Du vadske Dig,
Boltre Dig, pjaske Dig,
Strække dine Muskler saa kjækt som en Eg;
Eller paa Sandbund,
Frisert à la Vandhund,
Lege Delphinernes Leg.

Hist seer Du een af Befolkningens Bryggere,
Saadan omtrent som til Verden han kom!
Skaldet som da men betydelig tykkere,
Staaer han som en Synder, der venter sin Dom;
Langsomt forsvindende,
Maalende Trinene,

Plumper han paalangs i den grønlige Sø;
Klamrer sig snøftende,
Graderne drøftende,
Tæt mod den gyngende Ø.

Her seer Du Taarerne bitterlig trille:
Fader og Søn vil nu strax gaae tilsøes;
Ak, men det kniber saa haardt for den Lille,
Bedre han synes om Kjærtegn og Kys;
Ængstlig han skeler,
De dryppende Seler
Han kun med en gysende Rædsel kan see;
I ham det spjætter!
Men Springet, det letter:
Nu kan han magelig lee.

En sætter rask i de straalende Bølger,
(Ham falder Vandveien slet ikke tung!)
Raaber til Fætter, som nølende følger:
Faa Dig »en Gammel«, saa bliver Du ung!
Lystig han vugger sig,
Dristig han dukker sig,
Skyder tilbunds som en flygtende Sæl;
Eller han sætter
Flinkt over Fætter
Høit fra den tangede Pæl.

Eens Uniform har de Simple, de Rige:
Bølgerne kjende til Mennesker kun!
Havet det jævner, Havet gjør lige,
Kysser dem Alle med moderlig Mund;
Hvad end besværer Dig,
Bølgen dog bærer Dig,
Løsner din Byrde og letter din Gang!
Hvad end betynger Dig,
Havet dog synger Dig
Altid en styrkende Sang!

Paa Kvisten.

Min Gjenbo er en Muur og mit Skjul er en Kvist,
Og Loftet kan jeg magelig række;
Men Solen er min Ven, og han smugler med List
Sit Guld mellem Tagenes Sprække;
Jeg sidder som en Drot i mit eensomme Buur,
Og byder baade Fortid og Fremtid til Cour.

Men kommer saa den Tid, da den liflige Dugg
Sig sænker over Skovenes Kroner,
Da hører jeg vel intet til Nattergalens Suk
Og maa nøies med en Lirekasses Toner;
Men Drømmeguden melder sig dog tilsidst,
Og gjør mig Besøg paa min høie Kvist.

Da glemmer jeg Byen og dens evige Støi,
Og tænker paa alle mine Kjære,
Og spørger Kattens Mjaven, i Mangel af en Gjøg,
Hvor nær vel mit Bryllup kan være?
Og nikker saa Godnat til hver eneste En,
Og nikker saa længe, til jeg sover som en Steen.

Stambogsblad.

Min Barndoms Legesøster og Veninde,
Far vel fra Danmark og lev vel i Norge!
Men om jeg vilde raabe: Glem ei Danmark!
Og om jeg vilde raabe: Glem ei Vallø! —
Da skulde Skoven ryste sine Lokker,
Og Søen tørres ind i stum Forundring,
Og Taarnet revne i retfærdig Harme,
Og Blomsterne med tusind Munde svare:
Du Tosse! Troer Du, hun kan glemme Vallø,
Troer Du, hun glemmer Hjemmets søde Luftning,
Der virked tyve Somres Blomstertæpper
Og tyve Vintres hvide Bøgetelte?
Troer Du, hun glemmer disse kjære Stier,
Hvor hun har traadt sin Barndoms travle Tøffel?
Troer Du, hun glemmer gamle Melodier?
Troer Du, hun glemmer Os og Os og Os?

Nei! fast som Sædemanden følger Furen,
Og fast som Spurven følger Sædemanden,
Saa fast vil hendes Tanke følge Danmark,
Og Mindets Fugle kredse hendes Tanke!

Lær mig!

Lær mig Nattens Stjerne
At lyde fast og gjerne?
Ei at vige fra den Vei,
Himlens Gud tilmaalte mig!
Lær mig Nattens Stjerne!

Lær mig Markens Blommer
At bie paa min Sommer,
Midt i Verdens dybe Vee
At spire under Vintersnee!

Lær mig golde Hede,
Du brune Lærkerede,
Nøiet med en fattig Høst,
At huse Sangen ved mit Bryst!

Havets Bølge-Hære,
Lær mig mit Aag at bære,
Og som I, naar Sol gaaer ned,
At speile Lidt af Himlens Fred!

Lær mig grønne Lunde
At skygge, om jeg kunde,
Hver som kommer mig forbi,
Ven og Fjende paa min Sti!

Sol i Aftensvale,
Lær mig den Kunst at dale!
Kun mod Nattens Dyb at gaae,
For nyfødt atter at opstaae!
Lær mig Sol at dale!

Modersorg.

Saae Du ham min lille Dreng
Med den lyse krøllede Lok?
Saae jeg paa ham længe,
Jeg saae dog aldrig nok!
Ak saa tom, saa tom, saa tom
Staaer nu hans lille Vugge,
Mens mit stakkels Bryst er fuldt
Af Savn og dybe Sukke.

Milde Jesus, Du var haard,
Da Du tog ham bag Stjernerne smaae!
Trængte Du til Engle?
Ak Jorden har saa faa!
Gav Du ham et Vingepar
Og Himlens lyse Glæde,
Hjælp da mig som ingen har,
O hjælp mig til at græde!

Korsets Vei.

Et Kors det var det haarde, trange Leie,
Som Jordens Børn gav Frelseren i Eie;
Kun Had til Bolster og kun Haan til Hynde
Fik Han, der ikke kjendte til at synde.

Nu vaier Korset høit i Folkets Banner,
Og By ved By en Korsets Kirke stander;
Mod gyldne Kors sig Aftensolen bryder,
Og Korsets Ord fra tusind Tunger lyder.

I Kirkens Korsgang for det høie Alter,
Der mødes Ung og Gammel, Fløil og Pjalter;
I Kirkens Korsgang under ranke Søiler
Gaaer Klang af Daabens Vand og Gravens Nøgler.

Ja Korset kneiser over Land og Bølge,
Og Hvo vil ikke Jesu Indtog følge!

Og Alle komme de med Palmegrene,
Men Hvo vil være Simon af Cyrene!

Det er saa let at lægge Kors paa Andre,
Det er saa tungt med Korset selv at vandre;
Men vil Du favne Ham i Aftenfreden,
Saa maa Du følge Ham i Middagsheden.

Vel Dig, som gik med Ham i Livets Trængsler,
For Dig gaaer Dødens Port paa lette Hængsler!
Vel mig, om Stav jeg kan af Korset skjære,
Da gaaer jeg let, hvor Veiene er svære.

Til Solen.

Vær hilset høie Sommersol,
Du stærke, rige, milde!
Nu knæle for din Kongestol
De Vinterstorme vilde!
Sneekongens blanke Brynje brast,
Ham ramte dine Landsekast,
Den hvide Flok blev bange:
Saa Fuglen i den grønne Lund,
Og Bølgen fra det dybe Sund
Kan sjunge Seierssange.

Ja hilset være Du, hvis Arm
Strøer Guld til alle Sider,
Saatidt din kongelige Karm
Mod Vesterhvalvet glider;

Hvad Verden kalder slet og godt,
Hvad Verden kalder stort og smaat,
Vil Drotten ikke dømme:
Men Fiskerbaad og Kongestad
Og Rosenbusk og Neldeblad
Faae lige gyldne Sømme!

Hr. Mikkel.

Hvor Syren flokkes om Bøgens Fod
I Skoven dybest inde,
Der sidder Hr. Mikkel, han er saa mørk
I Sinde.

Sørgmodig vifter hans gode Svands
Omkap med Skovens Bregner;
Kosten er knap, til et daarligt Aar
Det tegner.

Min Bug er slunken, min Hals er tør,
Og mine forsultne Unger
De skrige saa forfærdelig
Af Hunger!

Saa axler Hr. Mikkel sit røde Skind
I Skovens høie Sale,
Og kæmmer med en Tjørnekvist
Sin Hale.

Og speiler sine Tænders Rad
Udi den klare Kilde,
Og lusker saa gjennem Krattet tyst
Og stille.

Nu svinger han om Skovens Pynt,
Hvor Ax for Vinden bæve,
Hans Øie lyner, — hvilket Syn
For Ræve!

Paa Marken græsser en skjøn Flok Gjæs,
Hunden er falden i Staver,
Og Vogterdrengen sliber sig
En Skraber.

Hr. Mikkel troer sig i Paradiis,
Det kriller ham i Bugen,
Og sagte, sagte lister han
Langs Rugen.

Et Sæt, og som et lydløst Lyn
En smækfed Gaas han snapper sig,
Og saa afsted, — jo I kan troe
Han rapper sig.

Tilskovs, tilskovs i Hui og Hast
Han med sit Bytte springer,
Det var som selve Gaasen gav
Ham Vinger.

Bag sig han hører Skrig og Skraal
Fra hele Gaaseleiren
Og Hundeglam, — nu kniber det
Med Seiren.

Jens Vogter er paa Sokkerne,
Han raaber til sin Støver:
Vær flink, Pasop! lad see du taer
Den Røver!

Og Hunden piler rask afsted
Med Snusen og med Snøften;
Men hvor er Mikkel? han er væk,
Over Grøften!

Og Hunden fritter Blomsterne,
De hvide, blaae og gule:
Halloi, I Smaae! hvor har den Ræv
Sin Hule?

Men Mikkels Fod er Fløil og Filt,
Smaablomsterne see ham næppe; —
Da springer en skræmmet Hare op
Bag en Skræppe.

Den Leg den huer Pasop for godt,
Han sætter efter Haren;
Jens Vogter fløiter, — men Mikkel er frelst
Af Faren.

Sin Hule naaer han ad lønlig Sti
Gjennem Tjørn og høie Nælder,
Nu sidder han ganske luunt og godt
I sin Kjælder.

Og mens hans Unger med lystent Blik
Den lækkre Gaas betragter,
Hr. Mikkel med høistegen Tand
Den slagter.

Jo der blev Gilde i Rævens Gaard,
Den Steg er ganske vakker,
Det er rigtig Mikkels Aften, jo
Jeg takker.

Det rygtedes ogsaa vidt og bredt
Til Slægt og Venner i Lunden;
Maaren gik og slikkede sig
Om Munden.

Vuggerne.

En Vidiekurv paa Gænger smaae,
Det var den første Vugge Du saae;
Den anden eied Livets Varme,
Det var din egen Moders Arme.

Saa vugged Dig din Gyngehest,
Og Baaden i en munter Blæst,
Og Træets heldende, tunge Grene,
Naar Du og Æblerne var alene.

Saa vugges Du af Drøm paa Drøm,
Og gynger snart paa Livets Strøm,
Og tumles snart af barske Bølger;
Held Dig, om En derud Dig følger!

Men sagtere det gaaer igjen,
Alt mod den sidste Vugge hen;
Den første havde Puder bløde,
Den sidste er saa kold og øde,

Dog, hvor din Vugges Gænger gaae,
Og om med Svaneduun eller Straa:
Husk, Livet her med Smiil og Sukke,
Det er kun Evighedens Vugge!

Mellem Gravene.

Hist sig Marmorhøie brede,
Her er kun en Tue for et Tab;
Men dernede, ja dernede,
Der er Lighed, der er Broderskab.

Under hviden Marmorbue
Er ei bedre Søvn end under Græs,
Over Gravens lille Tue
Vælter Jordelivets høie Læs.

Hertil kun og ikke længer
Gjælder Kindens Rødme, Guldets Glands,
Og et Pust fra Graven sprænger
Jordisk Æres tornefulde Krands.

Tause Grave, høit I spotte
Verdens Roes og Verdens Smigerord!
Sporet, som en Stormand traadte,
Kan I jævne med en Spade Jord.

Her vi mødes, mødes Alle
I en Port, som ei af Trængsel veed,
Dog dens Fløie er for smalle
For et Gran af jordisk Herlighed.

Ja i Dødens dunkle Sale
Prentes Livets rette Lærebog,
Graven selv forstaaer at tale
Meer end alle Gravens Tankesprog.

Ved Juletid.

Sneen ligger tæt og blød,
Til sin gode Julegrød
Bonden hjemad drager
Langs den hvide Ager;
Rapt han kjører,
Mens han snører
Kraven tæt om Hals og Ører.
»Her er Kroen — Hei Du Smaa,
»Fly mig Mosten! — Kjør saa paa!«
Lifligt klukker Dunken,
Dybt i Halmen sunken;
Slæden helder,
Pidsken smelder,
Hesten ryster sine Bjælder.
Kragernes Hær
Kredser i Ring;
Hjemmet er nær,
Nu blot et Sving;
Lyset blinker gjennem Ruden!

Ved det varme Fad
Er han kisteglad,
Hos sin Viv og sine Glutter;
Tumler med den Smaa,
Som har Faldhat paa
Og med røde Kinder strutter.

Men i Byens lune Favn,
Her i Kongens Kjøbenhavn,
Her er Gaden sølet,
Her er Folk forkjølet;
Sneen smelter,
Støvlen ælter,
I Boutiken ind man vælter.
Bag den overfyldte Disk
Svenden spiller som en Fisk:
»Den er meest moderne!
»Sex af dem? Saa gjerne!«
Hør, hvor Mutter
Staaer og prutter
Om et Flag til sine Gutter:
»Faaer jeg det ei
»For to Mark og fem,

»Gaaer jeg min Vei,
»Siger jeg Dem!«
Ak, men Svenden protesterer.
Døren ikke staaer,
Klokken slaaer og slaaer,
Medens Vægterchoret grynter,
Hvor endnu lidt Snee
— Hyggeligt at see —
Torvets Juletræer pynter.

Paa sin Kvist en ung Student
Sidder som en Indebrændt;
Byens Julekage
Vil ham ikke smage:
»Den er vandet!
»Nei paa Landet
»Faaer man noget ganske Andet!«
Og hans Tanker ile frem
Mod hans glade Barndomshjem:
Mageløse Syner!
I et Hav af Dyner
Helten segner,
Og det regner

Tæt med Kringler og med Kleiner!
Latter og Sang
Dagen saa lang,
Saa gaaer det løs,
Panter og Kys!
Og saa drømmer man saa deiligt!
— Hjemmets favre Fugl
Leger med ham 'Skjul,
Han er mellem lee og græde;
Men i Mindets Favn
Spirer af hans Savn
Lidt af Barnets Juleglæde.

Savoyarddrengens Sang.

Jeg dandser og dreier paa min Lire saa fro,
Og min lodne Ven gaaer paa Fire og paa To;
Men ei kan jeg glemme
De Bjerge derhjemme
Og Køerne, som kjendte min Stemme.

Og tidt maa jeg holde mit Øie paa Klem,
At ikke jeg skal synge mig Taarerne frem;
Thi hvor kan jeg smile,
Og hvor kan jeg hvile,
Naar jeg tænker paa de tusinde Mile!

O, vinder jeg tilbage til Bjergene blaae,
Hvor sødt, hvor sødt skal jeg sove paa Straa,
Og juble og tralle; —
Men skulde det falde,
Gud veed om jeg saa finder dem Alle!

Efteraarsstormen.

I Sommer var Skoven saa grøn, saa grøn,
Og Kvidderen gik saa luunt iløn.

Da blæste Stormen sin vældige Luur,
Det skjalv i den tætteste Blademuur.

Og anden Gang han tog Luren fat,
Da falmede Skovens grønne Hat.

Men tredie Gang, da sank hvert Løv,
Og Bladene fløi i Slud og Støv.

Alt blev plyndret en Efteraarsnat,
Nu holder Vintren sit Indtog brat.

Alt er saa koldt og tomt og øde,
Mangen en Bøg blev dømt til Døde.

Hvor blev du af, du milde Sol?
Stormen har taget din Kongestol!

Blegnet er hver en Rosensblomme,
Somren er omme, Somren er omme!

— Men Fattigfolk prise Stormens Rov,
Lidt Brændsel de sanke til Huusbehov.

Og Vintren, som er saa streng og haard,
Den læger nok selv de slagne Saar.

Den kaster sin Kaabe, hvid og blød,
Om hver en Vunde, som Stormen brød.

Lad Vintren kun være streng og haard,
Der kommer engang saa lys en Vaar.

Det veed hvert eneste lille Frø:
»For ret at leve man først maa døe!«

Det veed hvert eneste lille Skud:
Engang raaber Solen: Spring ud, spring ud!

Eia, hvor bliver det sødt at see
Den første Blomst i den sidste Snee!

Beethovenske Stemninger.

(Sonata quasi Fantasia.)

1.

Adagio.

Mig fryder ei den lyse Dag,
Ei Skovens gyngende, grønne Tag,
Ei Stjernen i det Høie;
Thi Taarens evige Bølgeslag
Forstenet har mit Øie.

See Lundens Sanger gaaer til Ro,
Og Barnet sover fast og fro,
Og alle Trætte senges:
Hos mig vil Søvnen ikke boe,
Jeg lider og jeg længes.

En brusten Harpe er mit Sind,
Der dirrer vildt for Nattens Vind
I brudte Melodier,
Som dysser ikke Øiet ind,
Og som dog aldrig tier.

Saa saare har jeg stridt og grædt,
Mit Bryst har banket sig saa træt,
Nu kan det ikke længer;
Af Verdens Sminke er jeg mæt,
Til Lægedom jeg trænger.

Guds hellige Engel, see herned,
Vift med din Vinge Kjølighed,
Kom styrk mig, sval mig, gjem mig!
Og, faaer jeg blot et Pust af Fred,
O Herre! kald saa hjem mig.

2.

Allegretto.

I tusinde Solglimt,
I puslende Smaae!
Som, klarende Vældet
Og rødmende Fjeldet
Og kantende Løvet
Og stribende Støvet,
Saa legende gaae:
Her er en Bedrøvet,
Som trøste I maae!

I blinkende Vifter
Fra Solstraale-Krandsen,
I mister ei Varmen,
I taber ei Glandsen,
Om Guldet I drysse
Paa Liv eller Død!
Om Rosen, I kysse,
Er hvid eller rød!

I jublende Fugle,
Som kviddre og slaae!
I Klokker, som ringe,
Naar Knopperne springe,
I Fløiter, som klage,
Naar Stormene jage,
I vingede Smaae:
Før snart I bortdrage,
I fryde mig maae!
Mit Bryst er en Rede,
Saa tom og saa stille,
Thi Haabet er fløiet
Med Tonerne milde;
Nu boer der en Ugle,
Som klynker saa haardt;
Syng op I smaae Fugle,
Og jag hende bort!

Og I mine Blomster,
I hvide og blaae!
Som tjenende smykke
Den høieste Lykke;
Som, krandsende Baaren,
Bedugges af Taaren,
I duftende Smaae:
Et Varsel om Vaaren
I bringe mig maae!
I søde Konvaller
Fra Skovenes Dybder,
Smaae Nonner fra Løvkirkens
Kjøleste Krypter:
O smiil mig imøde,
Du duftende Snee!
At Smilet kan døde
Min dybeste Vee.

3.

Presto Agitato.

Nei det spænder og det brænder
Og det jager i mit Bryst,
Og det hamrer og det jamrer
Og det klager uden Trøst:

Altid savne, aldrig vinde!
Ingensinde, ingensinde.

Ingen Taare skal man spore,
Ingen Skygge skal man see;
Uden Hvile vil jeg smile,
Uden Lykke vil jeg lee;
Men i Toner maa jeg græde
Over al min døde Glæde.

Tause Strenge! I skal stænge,
I skal gittre for et Navn;
Men hos Hende skal I brænde,
Skal I sittre af mit Savn!
Altid savne, aldrig vinde —
Ingensinde, ingensinde!

Faer skal sove.

(Til et Billede af Bloch.)

Hører du det, min egen Unge,
Nu maa du kjønt holde Tand for Tunge;
Vor Faer har været paa Søen en Tour,
Og han skal til Byes op over Bakken
Med Kurven paa Nakken,
Saa han trænger haardt til en Middags-Luur.
Lad mig nu see, du er rigtig stille,
Min egen Lille;
Det maa du love,
For Faer skal sove!

Den Smaa, han lytter med Andagt til,
Og lover at være saa stum som en Sild.
Men som han nu ligger paa Gulvet og roder
Og skotter op til sin tause Moder.

Mens Rokkehjulets mærkværdige Snurren
Og den mærkværdige Torsk i Kurven
Er Gjenstand for hans undrende Forsken,
Faaer Andemoer Lyst at hilse paa Torsken.
Da løber det rundt i Drengens Tanker:
Den Snaddrebøtte, den kunde nemt
Forstyrre vor Faer, og det var slemt.
Saa strækker han ud sine Pusselanker,
Løfter sin Kjæp og slaaer løs paa Anden
Og vræler, som om han var fra Forstanden:
Hei, vil du væk! hvor tør du vove!
Hører du ikke, at Faer skal sove!

»Men Dreng dog! du er jo fra Forstanden!«
»»Nei Moer! jeg vilde blot tysse paa Anden!««

Frieri.

Alene vi gik i den grønne Skov,
Hun og jeg;
Alle smaae Fugle paa Kviste sov,
Vi hørte kun Gangerens trampende Hov
Fra den støvede Vei.

Saa tause vi gik under Stjernetavl
Den ganske Vei;
Alt blinkede Husets hvide Gavl,
Men jeg er nu saadan et underligt Skravl,
Skal jeg sige Dig.

Da gjøede Hunden, som havde Vagt
Hjemmet nær;
Det gjaldt at tage Tiden iagt,
Og endelig fik jeg da Ordet sagt:
Det er deiligt Vær!

Men Præsten kom, og vi blev Tre
Paa vor Vei;
Han kom for tidligt, vil Du see!
Vi var og blev kun et Par in spe,
Hun og jeg.

Texter.

1.

Det er Efteraar.

(P. Heise.)

Jeg fryser, siger den Lærke graae,
Det er Efteraar!
Fjerhammen vil ikke ret forslaae,
Naar Stormen er Herre derovenpaa;
Ned under Muld
I den bittre Kuld!
Der venter jeg Solen og venter saalænge,
Til Spirerne grønnes paa Marker og Enge:
Naar Vaarvinden træder Smaabølgernes Gænge,
Da løfter jeg Vingen og slaaer mine Strenge.

Jeg jubler, hvisker en Pigelil,
Det er Efteraar!
Komme nu Hvo som komme vil,
Naar blot han har Øre for Sang og Spil;

Vintren er kort,
Den dandser jeg bort!
Og saa kommer Solen med Roser og Liljer,
Med Sommerlevkøier bag røde Conchyljer;
Da seer man ei Kaaber, saalidt som Cheniller,
Men luftige, lette Pariser-Mantiller.

Jeg læser, tænker en brav Student,
Det er Efteraar!
Sommeren drev jeg bort omtrent,
Ak, bare jeg havde Examen endt!
Saa vil jeg gaae
Med en Guldring paa!
Ja saa kommer Solen, og saa kommer Lykken,
Og saa vil jeg strax vende Bøgerne Ryggen;
Thi jeg, jeg forstaaer mig paa Rugen og Byggen,
Og hun, hun forstaaer sig paa Kjælder og Kjøkken!

2.

Tøveir.

(J. P. E. Hartmann.)

Hør, hør hvor det tøer!
Det hagler og pibler,
Det krabler og kribler

Fra Tegl og Tag,
Vi har Solskin idag;
Alle smaae Roser bag Rude
Drømme: Vintren er ude.

Gaa, gaa nu paa Taa!
Det siver og sjadsker,
Man tripper og tradsker
Fra Steen til Steen:
Herregud, sikke Been!
Alle smaae Skomagerdrenge
Drømme om Drikkepenge.

3.

I Skoven.

(Gade.)

Der er saa travlt i Skoven
Forneden og foroven,
Thi nu skal Solens Bryllup staae,
Og Bruden har alt Krandsen paa:
Kom ud, kom ud,
Thi Bøgen er saa kjøn en Brud!

Og Vielsen og Talen
Besørger Nattergalen
Og alle de Violer blaae
Er hendes Brudepiger smaae.

Den sorte Snegl paa Sokker
Han møder nok som Klokker,
Men Gjøgen, han er Organist
Og spiller med fra først til sidst.

Og Fuglechoret sjunger,
Saa høit i Hal det runger;
Da suser der en Aftenvind,
Og Solen kysser Brudens Kind:
Kom ud, kom ud,
Thi Bøgen er saa kjøn en Brud.

Gammel Ungkarl.

Eensom og knudret var min Vei,
Jeg har elsket, men Ingen har elsket mig,
Min Haand har intet Smykke;
Den bar aldrig et gyldent Baand:
Aldrig har jeg grebet en Jomfrues Haand,
Derfor greb jeg aldrig min Lykke.

For en ildfuld Attraaes brændende Bøn
Kun et lunkent Venskabs kjølige Løn!
For et Favntag høflige Gloser!
Derfor kjender et Hjem jeg kun af Navn,
Derfor kjender jeg Kjærlighed kun af Savn,
Kun af Torne kjender jeg Roser.

Da jeg var lille og skulde til at gaae,
Tumled jeg tidt med Faldhat paa,
Før jeg lærte den Kunst at gaae ene;

Nu jeg er stor, maa jeg lære det paany:
Ene at gaae om i den store, tomme By
Er sværere end man skulde mene.

Det spirer omkring mig, Alt er Vaar;
Mig sviger Vaaren, til Spot jeg staaer
Som en afbarket Eg i Skoven;
Solen spilder paa den sin Kraft,
Den er ei Eg kun Egeskaft,
Kronen er vissen foroven.

Nu boer jeg paa Hjørnet af Liv og Død
Udfor det Intet, hvoraf jeg blev fød,
Med Blikket mod Marmorhaven;
Ingen vil sørge, naar jeg ligger Lig,
Ingen vil tænke paa Krandse til mig,
Ingen vil græde ved Graven.

Men alle de Kors paa Dødens Grund
Er mig som en hvidnende Birkelund,
Der vinker mig sødt til Hvile;
Jeg lægger mit Kors til de andre hen
Og haster saa did som mod en Ven,
Did hvor de Grædende smile.

Æblerne.

Engang om Eftersommeren
En lille Pige gaves an for Dommeren
Som Æbletyv;
Og da nu Dommeren fik Lyst at prøve
De stjaalne Æbler med sin egen Mave,
Saa kom han til det sikkre Resultat,
At det var Æbler fra hans egen Have.
»Tvi!« raabte han og stampede i Gulvet,
»Hun skal i Hullet!
»Den Tyvetøs maae vi ha'e overbevist,
»Hun skal i skarpt Forhør — naar jeg har spist«.
Han gik til Middagsbordet,
Forhørte Spisesedlen, aad sin Mad
Og drak sin Viin, og førte skjemtsom Ordet,
Men var med alt det ikke rigtig glad.

Sin Caffekop han tømte;
Og, saasom Dagen just var noget lummer,
Halv vaagen, halvt i Slummer
Han drømte.

Her hviler Newton luunt ved Træets Fod
I Skyggen af de tungt behængte Grene,
Alt hvad han forsked, Alt hvad han forstod
Det modnes for ham, mens han er alene;
Han søger Kjernen i det Skabtes Væsen,
Da falder ham et Æble ned paa Næsen:
Og Universets hemmeligste Baand
I Storsyn lue for hans Granskeraand.

»Den Lærdom kom da gjennem Luften reisende,
»Ja reentud deisende;
»Det var et Kundskabstræ det Æbletræ!
»Mit Træ dernede kan nok længe groe,
»Før det belærer min Person
»Om Ting som Jordens Attraction, —
»Men jeg skal lære hende, kan hun troe.
»Tiltrækningskraft
»Har mine Æbler havt;
»Men, kan Beviset skaffes,
»Saa skal hun efter Lovens Strenghed straffes!«

Og Tanken flytter sig til andre Egne,
Men Æbler, Æbler er der allevegne.

Her sigter Palnatoke med sin Bue,
Mens Æblet blusser høit i Solens Lue.
For første Gang ham Strengen synes trang,
For første Gang han prøved Pilen nøie,
For første Gang han tvivler om sit Øie,
For første Gang han sigter uden Sang:
Thi, feiler han i Øieblikkets Smerte,
Saa rammer han sit eget Faderhjerte.

»Ja,« brød vor Dommer ud,
»Det var et Mesterskud,
»Og Pilen ramte, hvor den ramme skulde!
»Men, ramme Lov og Ret i Smaat og Stort,
»See det har ingen Palnatoke gjort.
»— Ja ja, har ogsaa Pigebarnet stjaalet,
»Det gjælder her som hist
»At skaane Barnet og dog ramme Maalet!«

Og Tanken flytter sig til andre Egne,
Men Æbler, Æbler er der allevegne.

Der staaer hun, alle Sjæles unge Moder,
Med Blikket strammet mod den gyldne Frugt:

Hvor er et Træ bag Havens blanke Floder,
Saa lifligt lokkende, saa rigt, saa smukt!
Men tankefuld hun tvinger Øiet bort;
Da rasler det i Løvet. »Hvi saa bange!«
Henhvisler fristende den skjønne Slange,
»Hvi saa fortabt!
»Kan Noget bringe Død, som Gud har skabt!«

Et Bid — og Frugten løsner sig fra Stilken,
Og Æblets Fald er ogsaa Evas Fald,
Og Evas Slægtens.

»Ak!« tænkte Drømmeren, bevidst sit Kald,
»Om efter Lovens sjette, syttende,
»Vor Moder Evas Brøde var betegnelig,
»Om nutildags man reiste Qvæstionen,
»Saa vilde sikkert Sundhedscommissionen
»Erklære Eva »utilregnelig«,
»Og den moderne Videnskab
»Bedt os betænke, at hun var i Lidenskab!
»Men om jeg maatte dømme« —
Her sank vor Dommer atter hen i Drømme.

Ja hvert et Bryst,
Han hvisked til sig selv,
Blev Kjernehuus for Støvets skjulte Lyst,

Og Verdens Lovsang blev en evig Lallen,
Og Mands og Kvindes Gang en evig Falden.
For Livsens Frugt i Adams Paradiis
Galdæbler modnedes i tusindviis,
Had og Misundelse og Løgn og Tvedragt;
Og Skjønhedsæblet bryggedes til Vellyst,
Og Magtens Æbler blev til Ormereder
For Tvang og Trællesind og brudte Eder.
Thi Træet til at kjende Godt og Ondt
Blev plantet ud den ganske Verden rundt;
Hvergang et Menneske til Verden fødes,
Strax skyder der en lille Kvist iveiret,
Og snart med Æblerne hans Øie mødes,
Og Slangeægget brister under Løvet
For al hans Øies glødende Begjær,
Og snart har ogsaa han sit Æble røvet,
Snart ogsaa han
Fornummet Slangegiftens skjulte Brand.

Ja, som en Møllevinges Skygger,
Der komme jagende, een paa den anden,
Saa jog, saa sused det forbi hans Sind;
Til med et Sæt han sprang af Lænestolen,
Strøg sig om Panden,
Og skyndte sig til Pigebarnet ind,
Som stod fortabt og pillede ved Kjolen.

»Den lille Evadatter mumled han,
»Var ogsaa sine Lysters myge Slave,
»Stjal ogsaa Æbler af sin Dommers Have,
»Og sidder nu i sine Lysters Garn.«

Men som en Fader skjænder paa sit Barn,
Saa strengt, saa mildt han skjændte paa den Lille,
Som hørte paa ham hulkende og stille.
»Gaa bort mit Barn, men stjæl saa ikke mere!«
Det var Forhørets sidste, simple Ord;
Men al hans Tanke gjentog som i Chor:
Som hun har gjort, saa gjorde Mange flere!
— Ak, vi har bidt af Æblet allesammen,
Thi Æblet falder ikke langt fra Stammen.

